

THE ANALYSIS OF Lav̄t̄əʔ ORAL POETRY:

THE Ləsɔm ʔlɛ

NIRAMON SUWANGARD

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY (LINGUISTICS)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2007

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การวิเคราะห์วรรณกรรมมุขปาฐะภาษาละเวือะ: เลอะซอมแล

(THE ANALYSIS OF LAVIƏ? ORAL POETRY: THE LƏSƏM ʔIƏ)

นิรมล สุวรรณภาศ 4636102 LCLG/D

ปร.ด. (ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: โสภนา ศรีจำปา Ph.D., สุวิไล เปรมศรีรัตน์ Ph.D.,

นรเศรษฐ์ พิสิฐพันธ์ Ph.D., ชัชวดี ศรีลัมพ์ Ph.D., MARILYN GREGERSON, Ph.D.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์หลักในการวิเคราะห์คำหยอกหรือเพลงขอภาษาละเวือะถิ่นป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อรวบรวมเนื้อหาของวรรณกรรมมุขปาฐะเลอะซอมแล ที่ยังพอมีสู่สูงอายุท่องจำไว้ได้ การศึกษามุ่งวิเคราะห์เนื้อหา รูปแบบจันท์ลักษณะ และกลวิธีการทางเสียงที่ช่วยให้บทร้อยกรองมีความไพเราะ จัดประเภทของการใช้ภาษาเชิงภาพพจน์ ศึกษาวิธีคิด ความเชื่อ ทศนคติ การมองโลก ของชาวละเวือะที่ปรากฏในเนื้อหาและในภาษาเชิงภาพพจน์ บนพื้นฐานทฤษฎีอรรถศาสตร์ (semantic approach) ร่วมกับทฤษฎีวรรณกรรม (literature theory)

ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาของวรรณกรรมมุขปาฐะเลอะซอมแลประกอบด้วยประเภทใหญ่ๆ 8 บท ซึ่งแต่ละบทจะแบ่งย่อยเป็นบทย่อย รวมทั้งหมดได้ 53 บทย่อย 3,817 บรรทัด ได้แก่ บทเกริ่น บท‘kam kʰuih’ บท‘Rəok həo’ บท‘puə ləŋa?’ บท‘həo ka’ บท‘ndoijn ʔəjn kʰe?’ บท‘luəŋ Rit’ และบท‘ləŋə’ จันท์ลักษณะมีลักษณะเด่นในรูปของคำประพันธ์ประเภทคำกลอน ประกอบด้วย 7 พยางค์ใน 1 วรรค หรือ 6-8 พยางค์ จำนวนวรรคใน 1 บทไม่แน่นอน ลักษณะคำประพันธ์มีสัมผัสสระ (assonance) และสัมผัสอักษร (alliteration) ปรากฏทั้งในสัมผัสนอก (outer rhyme) ซึ่งเป็นสัมผัสบังคับ และสัมผัสใน (inner rhyme) การซ้ำคำหรือวลี (repetition) การเล่นคำ (pun) และคำเสริมสร้อย (expressive) ภาษาเชิงภาพพจน์ที่ปรากฏมากที่สุด คือ ภาษาอุปมาอุปไมย (metaphors, metonymies) รองลงมาได้แก่ อติพจน์ (hyperbole) ปฏิพจน์ (rhetorical questions) บุคลาธิษฐาน (personification) และการร้องมี 4 ทำนอง ซึ่งใช้ในโอกาสต่างกัน ได้แก่ ทำนอง เซีย แล เยื่อม และ เยื่อมก้อก ชาวละเวือะมีวิถีชีวิตดำรงอยู่ด้วยการทำไร่เลื่อนลอย ชายและหญิงมีบทบาทในสังคมและในครอบครัวต่างกัน ฝ่ายชายมีอำนาจเหนือฝ่ายหญิง ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต สุขภาพ และความตาย สามารถดำรงอยู่ได้ และสืบทอดมายาวนานผ่านวรรณกรรมมุขปาฐะเลอะซอมแล

THE ANALYSIS OF Lav+əʔ ORAL POETRY: THE Ləsɔm ʔlɛ**NIRAMON SUWANGARD 4636102 LCLG/D****Ph.D. (LINGUISTICS)****THESIS ADVISORS: SOPHANA SRICHAMPA, Ph.D., SUWILAI
PREMSRIRAT, Ph.D., NARASET PISITPANPORN, Ph.D., MARILYN
GREGERSON, Ph.D.****ABSTRACT**

This study aims to analyze the contexts of oral poetry: Ləsɔm ʔlɛ of Ban Pae Pae dialect of the Lav+əʔ language of the Southeast Asian Mon-Khmer people. The analysis is based on linguistic semantics and the interpretation of poetry and literature theory. The objectives of the study are firstly to build a collection of the remaining few Ləsɔm ʔlɛ poems; secondly, to analyze the poetic form of Ləsɔm ʔlɛ; thirdly, to analyze metaphors included, in order to understand the way of life and worldviews of the Lav+əʔ people in the past; and lastly, to furnish material on phenomena such as expressive, assonance, and rhyme, which in addition to their function in the poetic form, contribute understanding of Lav+əʔ phonological system.

The findings reveal that the remaining few Ləsɔm ʔlɛ poems consist of eight main Ləsɔms with 3,817 lines in 53 subləsɔms: ‘the preamble’, ‘kam k^huih’, ‘Rəok həo’, ‘puə ləŋaʔ’, ‘^hdojn ʔəjn k^heʔ’, ‘həo ka’, ‘ləŋɔɛ’ and ‘luəŋ Rit’. The poetic form characterized a fixed number of seven syllables per line which may be extended from six to eight syllables with special rules for rhyme and pause placement. The number of lines in a stanza is not fixed. The poetic forms are rhyme (assonance and alliteration), repetition, pun and expressives. Metaphors and metonymies exist the most, followed by hyperboles, rhetorical questions, personification, symbols and allusion. The singing comprises four melodies which are used in various occasions: ‘ʔlɛ’, ‘c^hiə’, ‘j+əm’, and ‘j+əm kɔk’. The contents reveal that the Lav+əʔ lived on crops obtained by ‘slash and burn farming’. Men and women have different roles in family and society, men have power over women. The Ləsɔm ʔlɛ plays important role as a path for the Lav+əʔ to transmit beliefs and rituals to new generations.

KEY WORDS: SEMANTICS/ POEM/ METAPHOR/ BELIEF/ WORLDVIEW
494 pp.